

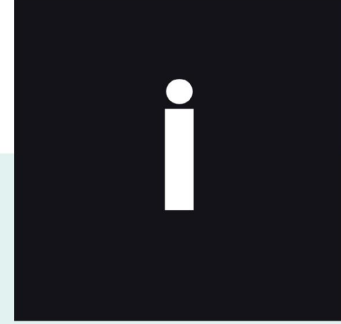

98 FORTUNE TÜRKİYE EYLÜL 2022

Önümüzdeki Sorunlarla Mücadelede En Büyük Yardımcımız Teknoloji Olacak

Her türden kaynak sıkıntısının kendini hissettireceği zor bir döneme girdiğimize dikkat çeken Index Grup CIO'su Ayşegül Şayın, teknolojiyi kurumlarda doğru şekilde ve doğru zamanda konumlandırarak bu durumla mücadele edebileceğimizi söylüyor.

LEVENT DAŞKIRAN

İÇİNDEBULUNDUĞUMUZ KOŞULLARIN

etkisini hafifletmek için geçtiğimiz birkaç yıl boyunca her alanda dijital dönüşümün hızlı yaşandığı bir dönemden geçtik. Teknolojinin yardımıyla değişen alışkanlıklarımız ve iş yapış şekillerimiz, pandemi dönemindeki mücadelemizde bizi en çok ayakta tutan unsurlardan oldu. Bununla birlikte karşılaştığımız bu derin darbe geleceğe dair pek çok şeyi değiştirdi. İçine gömüldüğümüz karanlıklardan çıkıp gün ışığıyla kamaşan gözlerimizi kırarken, bazı şeylerin bıraktığımız gibi olmadığını fark ediyoruz.

Peki bundan sonra ne olacak? Bu zor dönemde bizi ayakta tutan teknoloji, bundan sonraki zorlu süreçle baş etmemize nasıl yardımcı olabilir?

Index Grup CIO'su Ayşegül Şayın, önümüzdeki yıllarda teknolojiye gelişmelere ve kullanım alanlarına yön verecek en önemli faktörlerden birinin iklim krizi ve bunun getireceği kaynak yetersizliği olacağını söylüyor. Bunun ciddi bir gıda ve enerji sorununu beraberinde getirebileceğine dikkat çeken Şayın, şu bilgileri aktarıyor:

"İklim değişikliği ve kaynak yetersizliği tüm dünyada devrimsel nitelikte jeopolitik, biyolojik, ekonomik ve teknolojik değişikliklere yol açma potansiyeline sahip. Olağanüstü hava koşullarının hem ülkemizde hem de dünyada yol açtığı kuraklık, sel ve yangın haberlerine üzülerek tanık oluyoruz. Yakın zamanda Fransa'dan gelen kuraklık haberleri, iklim krizinin ciddiyetini bir kere daha tüm

FORTUNE TÜRKİYE EYLÜL 2022 99

yürürlükte olan ve ileride yürürlüğe girecek regülasyonlara uyum, kurumların yatırım yapması gereken önemli bir alan haline gelecek. Ekosistemimizde yer alan bir firmanın bulunduğu ülkenin regülasyonu, o regülasyon Türkiye’de yürürlükte olmasa bile kurumlar olarak bizleri uyum sağlamak zorunda bırakacak.”

Sayın, ikinci olarak hepimizin iklim değişikliğinin yol açtığı kaynak sıkıntısına uyum sağlamak zorunda kalacağımızı söylüyor. “Pandemi nedeniyle oluşan tedarik zinciri sıkıntıları ve jeopolitik nedenlerle oluşan tahıl ve enerji sorunları kaynaklara ulaşmayı zorlaştırırken, maliyetlerin yükselmesine neden oluyor” diyor Sayın. “İklim değişikliğinin etkilerini daha fazla hissedeceğimiz önümüzdeki yıllarda verimliliğin artırılması, yani daha az kaynakla daha çok iş üretmesi, kurumların sürekliliği açısından hayati öneme sahip olacak. Burada kaynak kelimesi çok geniş bir anlam taşıyor. İş faaliyetlerimizi yürütürken kullandığımız insan kaynağından tutun da hammadde, enerji, su, çalışma alanları, taşıtlar, verilerden teknolojik altyapıya kadar her bileşeni etkin şekilde kullanmanın yollarını bulmamız gerekiyor.”

YAZILIM GELİŞTİRME VE YENİ NESİL MALZEMELER DEĞİŞİME İVME KAZANDIRACAK

Buraya kadar olan işin karamsar kısmı. Sayın, işin iyimser tarafında tüm bu zorlukları aşabilecek teknolojilere sahip olduğumuzu söylüyor: “Önemli olan mevcut teknolojileri kurumlarımızda doğru şekilde ve doğru zamanda konumlandırabilmektir. Robotik

gerçekliğiyle ortaya koydu. Fransa’da rekor düzeye ulaşan kuraklık nedeniyle hükümet seviyesinde kriz ekibi kuruldu. 2022 yılında tahıl üretiminin 2021’e göre yüzde 18,5 oranında azalacağı tahmin ediliyor. Sıcaklık artışları kuraklıkla birlikte enerji üretimini de etkiliyor. Güneybatı Fransa’daki bir nükleer santral, Garonne nehrinin su sıcaklığının yükselmesi nedeniyle enerji üretimini azaltmak zorunda kaldı.”

HER TÜRDEN KAYNAK İÇİN MÜCADELE EDECEĞİMİZ BİR DÖNEM BAŞLIYOR

Sayın’a göre iklim krizinin yol açtığı besin, su ve enerji kıtlığı, kuraklık,

deniz seviyesinin yükselmesi, hava kirliliği nedenleriyle yaşanabilir alanların azalması gibi sorunlar, tüm dünyayı iki önemli karar almaya zorlayacak. Bunların teknolojinin önemini ortaya koyan kararlar olacağını ifade eden Sayın, konuyu şöyle detaylandırıyor:

“Öncelikle iklim değişikliğini yavaşlatacak önlemleri arttırmak ve hızlandırmak zorunda kalacağız. Karbon salınımını azaltacak önlemlerin yanında CleanTech olarak tanımlayabileceğimiz geri dönüşüm ve yenilenebilir enerji gibi teknolojiler hem kurumları ve iş dünyasını hem bireyleri etkileyecek. Bu konuda

Veriyi doğru yönetemediğimiz sürece nesnelere interneti ve yapay zekâ başta olmak üzere yeni teknolojilerden beklenen faydayı sağlamamız mümkün değil.

teknolojiler, nesnelere interneti, yapay zekâ, dijital ikiz, 3D ve 4D baskı teknolojileri, süreç otomasyonlarını çok ileri bir seviyeye taşımamıza olanak sağlayacak. Bulut, uç bilişim ve 5G teknolojilerinin de hem kaynakların verimli kullanımında hem de süreç otomasyonunda rolü büyük olacak.”

Sayın'a göre büyük değişimlere hızla uyum sağlayabilmenin ve değişimin getirdiği sarsıntılara dayanabilmenin en önemli koşullarından biri, kurumların sahip oldukları yazılım geliştirme gücünde yatıyor. Bu noktada Software 2.0, Low Code ve Web3 teknolojileri yazılım geliştirme alanında önemli dönüşümlere yol açma potansiyeline sahip. Sayın, bunun yanı sıra önümüzdeki yıllarda enerji, ilaç, sağlık, yarı iletken, üretim, ulaşım gibi sektörlerde değişime ivme kazandıracak 'yeni nesil malzeme' teknolojilerine de dikkat çekiyor. “Programlanabilir akıllı malzemeler, 2D ve metamateryaller gibi yeni nesil malzeme teknolojileri birçok

endüstriyi yeniden şekillendirecek. Bu tür yeni malzemeler bulunduğu onları tedarik zincirlerine ve üretim hatlarına hızla dahil edebilecek dinamizmin, kurumları rakiplerinden

ayrıştıracağına inanıyorum” diyor Sayın.

VERİ YÖNETİŞİMİ İHMAL EDİLMEMESİ GEREKEN BİR KONU

Geleceğe dair Sayın'ın en çok heyecanlandırıcı ve bugün yapamadığımız birçok şeyi yapmayı mümkün kılacak bir diğer önemli gelişim alanı da neuromorphic yongalar ve kuantum bilgi işlem gibi işlem gücümüzü yüzlerce kat arttıracak araştırma çalışmaları. “Bu araştırmalar, bilimsel ve ticari kullanıma geçebilecek aşamaya geldiğinde insanlık tarihinde büyük bir dönüşüme yol açacak” diyor Sayın, veriyi işlemenin önemini de şu sözlerle aktarıyor:

“Geleceğe dair teknolojileri konuşurken veriye özellikle değinmemiz gerektiğine inanıyorum. Şüphesiz verinin önemini hepimiz farkındayız ama maalesef ülkemizde veri yönetişiminin bir miktar ihmâl edildiğini düşünüyorum. Veriyi doğru yönetemediğimiz sürece nesnelere interneti ve yapay zekâ başta olmak üzere yeni teknolojilerden beklenen faydayı sağlamamız mümkün değil. Geleceğe hazır olmak için kurumların veri yönetişim yapılarını hem süreç hem de otomasyon araçlarıyla güçlendirmeleri çok önemli. DevOps'un ötesinde DataOps, MLOps gibi yapıları hayata geçirmemiz gerekiyor. Yeni pazarlama ve satış kanallarının oluşturulması, müşteri deneyiminin iyileştirilmesi, kurum içi iş birliği ve uyumun artırılması, dijital ikizle birlikte fiziksel dünyanın dijitalle taşınması gibi kazanımlar sağlama potansiyeline sahip Metaverse'ü de elbette yakinen takip edip kurumlarımız açısından kullanım alanlarını anlamamız gerekiyor.” ■

DOĞRU YETENEĞİ BULMAK VE ELDE TUTMAK ZORLAŞIYOR

Pandemiyle birlikte tüm dünyada hızla yükselen bir iş değişikliği trendi mevcut ve yapılan son araştırmalar bu trendde bir yavaşlama olmadığını gösteriyor. McKinsey tarafından Temmuz 2022'de yayınlanan bir rapor, çalışanların yüzde 40'ının gelecek 3-6 ay arasında iş değiştirmeyi planladığını ortaya koyuyor.

Sayın'a göre iyi insan kaynağını elde tutmanın ve işe almanın son derece zorlaştığı bu dönemde, yetenek yönetim stratejilerini, pandemiyle birlikte değişen çalışan beklentisini ve psikolojisini de dikkate alarak yeniden oluşturmamız gerekiyor. “Teknoloji, onları hayata geçirecek ve kullanacak insan kaynağınız olmadığı sürece beklediğimiz faydayı sağlamaz” diyor Sayın. “Bu nedenle özellikle teknoloji açısından, mevcut insan kaynağımızın dijital yeteneklerini geliştirmeye ve onların yeni yetenekler kazanmalarını sağlamaya odaklanmamızı çok önemsiyorum.”